

آثار بزرگ سیاسی

از ماکیاوولی تا روزگار ما

ژان ژاک شوالیه / ایو گوشه

ترجمه
لیلا سازگار

فرهنگ‌نشر نو
با همکاری نشر آسیم
تهران - ۱۳۹۸

فهرست مطالب

پیشگفتار

۱

بخش اول:

در خدمت حکومت مطلقه / ۷

۹	«شهریار» اثر ماکیاوولی
۵۵	«شش کتاب جمهوری» اثر ژان بودن
۷۵	«لویاتان» اثر تامس هابز
۱۰۰	«سیاست برگرفته از کتاب مقدس» اثر بوسونه

بخش دوم:

حمله به حکومت مطلقه / ۱۲۳

۱۲۵	«جستاری درباره حکومت مدنی» اثر جان لاک
۱۴۶	«روح القوانين» اثر مونتسکیو
۲۰۷	«قرارداد اجتماعی» اثر ژان ژاک روسو
۲۵۳	«طبقه عوام چیست؟» اثر سی یز

بخش سوم:

بیامدهای انقلاب ۱۷۹۰-۱۸۴۸ / ۲۶۹

- ۲۷۱ «تأملاتی دربارهٔ انقلاب فرانسه» اثر ادموند برک
۲۹۸ «گفتارهایی خطاب به ملت آلمان» اثر فیخته
۳۱۷ «دموکراسی در امریکا» اثر الکسی دو توکویل

بخش چهارم:

سوسیالیسم و ناسیونالیسم ۱۸۴۸-۱۹۲۷ / ۳۵۷

- ۳۶۱ «مانیفست حزب کمونیست» اثر مارکس و انگلس
۴۰۹ «پژوهشی دربارهٔ حکومت سلطنتی» اثر شارل مورا
۴۴۷ «تأملاتی دربارهٔ خشونت» اثر ژرژ سورل
۴۷۵ «دولت و انقلاب» اثر لنین
۵۰۶ «نبرد من» اثر آدولف هیتلر
۵۵۲ اندیشهٔ مخالف با لویاتان

بخش پنجم:

آزادی، عدالت و دموکراسی در اندیشهٔ معاصر / ۵۶۹

- ۵۷۱ «راه بردگی» و «قانون، قانونگذاری و آزادی» اثر هایک
۵۹۴ «نظریه‌ای دربارهٔ عدالت»، «لیبرالیسم سیاسی» اثر جان رالز
۶۱۶ «قانون و دموکراسی» و دو اثر دیگر از هابرماس
۶۳۳ پی‌گفتار
۶۳۷ کتابنامه
۶۴۵ نمایه

بخش اول

در خدمت حکومت مطلقه

«از این پس رستگاری وابسته به فرمانروایی است که
برای حفظ همه چیز، همهٔ امور را به دست می‌گیرد.»
کورنی^۱، سینا^۲

کدام رابطهٔ فکری توانسته است نویسندگانی ناهمگون چون ماکیاوولی ایتالیایی،
بُودنِ فرانسوی، هابز انگلیسی و بوسوئه، اسقف اعظم و چشم و چراغ کلیسای
فرانسه را، به‌رغم تفاوت‌های زمانی و مکانی، در این بخش گرد آورد؟ این رابطه
وجود دارد و بسیار هم نیرومند است و به هدفی مربوط می‌شود که مسلماً همهٔ
آنها از راه‌های گوناگون به آن خدمت کرده‌اند و آن تجمع قدرت در دست یک
فرد یا حکومت سلطنتی مطلقه است.

نویسندگان مختلف مورد نظر ما کوشیده‌اند موانعی مهم را، که بینش حاکم
بر اروپای مسیحی و فئودال قرون وسطی، در برابر ایجاد این حکومت مطلقه
به وجود آورده بود، تضعیف کنند یا از میان بردارند. (با این حال باید به یاد

۱. Pierre Corneille (۱۶۰۶-۱۶۸۴)، شاعر دراماتیک فرانسوی. - م.

۲. Cinna، نام یکی از تراژدی‌هایی است که کورنی به سال ۱۶۴۱ نگاشته است. - م.

داشته باشیم که حتی به هنگام سلطه کامل حکومت مطلقه، قدرت همچنان تحت تأثیر بقایای موانعی بود که آن را به شدت محدود می‌کرد. ماکیاوولی در بررسی دولت، اصول رایج اخلاقی را به کناری می‌نهد و استقلال سیاست را اعلام می‌کند. بودن، وارث حقوقدانان کهن هوادار سلطنت، هر نوع گرایش تاریخی را در مورد تقسیم حاکمیت نفی می‌کند. هابز بر اساس بینشی کاملاً ماتریالیستی از سرشت بشر، این بشر خودخواه و ترسو، به توجیه قدرت مطلقه به نحوی عقلانی می‌پردازد. بنای مستحکم اندیشه او با وجود به امانت گرفتن نکاتی چند از ماکیاوولی و به ویژه از بودن، کاملاً بدیع است. هابز نیز مانند ماکیاوولی برای تمام ستایشگران قدرت، استادی انکارناپذیر به شمار می‌رود. بوسوئه نیز مستقیم یا غیرمستقیم از او الهام گرفته است و برای شکوه بخشیدن به حکومت سلطنتی مطلقه و موروثی - که از ذکور به ذکور و از ارشد به ارشد می‌رسد - از کتاب مقدس استفاده کرده است و در هر صفحه لذت فرمانبرداری را نشان می‌دهد. البته بوسوئه همیشه در برابر قدرت برای قوانین الهی استثنا قائل می‌شود، ولی تا آنجا که می‌تواند قواعد دشوار کلیسا را جهت فرمانبرداری بی‌قید و شرط رعایا تفسیر می‌کند.

«شهریار» اثر ماکیاوولی

۱۵۱۳

«اگر لازم باشد، اعمال زور کار درستی است»
ماکیاوولی

زمینه پیدایش اثر

ماکیاوولی، این نام خاص که شهرتی جهانی دارد، باعث ابداع اسم ماکیاولیسم و صفت ماکیاولیایی (machiavélique) در زبان فرانسه شده است. این نام دوران رنسانس، ملت ایتالیا، شهر فلورانس و سرانجام مردی را به یاد ما می آورد که یک کارگزار تمام عیار فلورانسی بود و در کمال معصومیت و بی خبر از آینده غریبی که انتظارش را می کشید، می زیست و سرانجام به چشمگیرترین و مرموزترین نوع شهرت دست یافت.

رنسانس، به معنای اخص کلمه، جنبشی فکری را نامند که در پایان سده پانزدهم شروع و در ربع نخست قرن شانزدهم شکوفا شد. هدف آن متزلزل